

MỘT SỐ GIẢI PHÁP QUẢN LÝ GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ CHO SINH VIÊN NGÀNH NGHỆ THUẬT Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HÀ NỘI HIỆN NAY

ĐẶNG HỒNG HẢI
Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật quân đội

Nhận bài ngày 11/12/2025. Sửa chữa xong 25/01/2026. Duyệt đăng 06/02/2026.

Abstract

Managing political education for art students at universities in Hanoi is an important task for strengthening students' political awareness and confidence in the Party's leadership and the socialist system, thereby contributing to the formation and development of well-rounded socialist citizens. This article clarifies the current situation of political education management for Art students and proposes several fundamental management solutions for universities in Hanoi. These solutions are expected to improve the effectiveness of political education for Art students and contribute to national development in a new era.

Keywords: Art students, Hanoi City, management solutions, political education, universities.

1. Đặt vấn đề

Nghị quyết số 71-NQ/TW đã khẳng định: “Đổi mới nội dung, phương thức giảng dạy, nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục đạo đức, lý tưởng, trách nhiệm xã hội, lối sống văn hóa, truyền thống lịch sử, chính trị, tư tưởng, pháp luật, kinh tế, tài chính, quốc phòng và an ninh” [1]. Do đó, việc đề xuất một số giải pháp quản lý giáo dục chính trị (GDCT) cho sinh viên (SV) ngành nghệ thuật (NNT) ở các trường đại học trên địa bàn Thành phố Hà Nội hiện nay có vai trò rất quan trọng. Bởi quản lý GDCT không chỉ giúp SV nắm vững quan điểm, đường lối của Đảng, chủ trương, chính sách, pháp luật của Nhà nước mà còn định hướng giá trị thẩm mỹ, đạo đức nghề nghiệp và trách nhiệm xã hội trong quá trình sáng tạo nghệ thuật. Thông qua đó góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo toàn diện, định hướng giá trị, xây dựng trách nhiệm xã hội và ý thức công dân cho SV NNT trong kỷ nguyên phát triển mới của đất nước.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng quản lý giáo dục chính trị cho sinh viên ngành nghệ thuật ở các trường đại học trên địa bàn Thành phố Hà Nội hiện nay

Trước khi đánh giá thực trạng cần làm rõ vai trò quản lý GDCT cho SV NNT ở các trường đại học trên địa bàn Thành phố Hà Nội hiện nay. Theo đó, quản lý GDCT cho SV NNT có vai trò đặc biệt quan trọng. Bởi thông qua hoạt động quản lý chặt chẽ, khoa học và phù hợp với đặc thù đào tạo nghệ thuật bảo đảm cho nội dung GDCT được triển khai thống nhất, có chiều sâu, tránh hình thức, đối phó. Qua đó, SV từng bước hình thành bản lĩnh chính trị vững vàng, có khả năng “miễn dịch” trước các tác động tiêu cực từ mặt trái của kinh tế thị trường và các trào lưu tư tưởng phản văn hóa. Qua đó, giúp SV có điều kiện tiếp cận các giá trị chân - thiện - mỹ trên nền tảng tư tưởng đúng đắn, từ đó hình thành nhân cách người nghệ sĩ có tâm, có tầm, có trách nhiệm với xã hội.

Hiện nay, trên địa bàn Thành phố Hà Nội có 10 trường đại học tiêu biểu đào tạo ngành nghệ thuật chuyên sâu, đó là: Trường Đại học Mỹ thuật Việt Nam; Trường Đại học Mỹ thuật Công nghiệp; Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam; Trường Đại học Sân khấu - Điện ảnh Hà Nội; Trường Đại học Sư phạm Nghệ

Email: danghaintqd@gmail.com

DOI: 10.64410/QUMO9408

thuật Trung ương; Trường Đại học Văn hóa - Nghệ thuật Quân đội; Đại học Quốc gia Hà Nội; Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội; Trường Đại học Văn hóa Hà Nội; Trường Đại học Mở Hà Nội. Đây là những cơ sở đào tạo không chỉ chuyên sâu về lĩnh vực văn hóa - nghệ thuật mà còn giữ vai trò quan trọng trong việc giữ gìn, phát triển và lan tỏa các giá trị tư tưởng, văn hóa, đạo đức và thẩm mỹ của xã hội.

Thực trạng về nhận thức của các chủ thể quản lý GDCT cho SV NNT. Các chủ thể quản lý bao gồm cấp ủy, Ban Giám hiệu, lãnh đạo các đơn vị chức năng, giảng viên (GV) và cán bộ quản lý SV có vai trò quan trọng quyết định đến chất lượng, hiệu quả công tác GDCT. Tuyệt đại đa số các chủ thể quản lý đều xác định GDCT là một bộ phận quan trọng của giáo dục toàn diện, là nhiệm vụ thường xuyên, lâu dài và có vai trò trực tiếp trong việc xây dựng phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, ý thức công dân và trách nhiệm xã hội cho SV. Nhiều trường đã quán triệt tương đối đầy đủ các nghị quyết, chỉ thị của Đảng về công tác tư tưởng, giáo dục Lý luận chính trị (LLCT) trong nhà trường, như: Quyết định số 1501/QĐ-TTg ngày 28/8/2015 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thanh niên, thiếu niên và nhi đồng giai đoạn 2015-2020”. Chương trình số 642/CTr-BGDĐT-TWĐTN ngày 01/9/2016 về chương trình phối hợp công tác giữa ngành Giáo dục và Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh giai đoạn 2016-2020 và chương trình phối hợp cụ thể trong các năm. Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24/03/2015 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030...

Đối với đội ngũ GV, nhất là GV các môn LLCT, phần lớn có ý thức trách nhiệm, tâm huyết với nghề, nhận thức rõ vai trò của GDCT trong việc hình thành thế giới quan, nhân sinh quan và phương pháp luận khoa học cho SV. Đa số SV NNT có nhận thức nhất định về vai trò của GDCT trong việc hình thành tư tưởng, đạo đức và trách nhiệm công dân.

Nội dung GDCT đã bảo đảm được tính cơ bản, hệ thống và tính chính thống về tư tưởng, góp phần giúp SV nắm được những tri thức nền tảng về chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, chủ trương, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Quá trình GDCT đã có sự kết hợp với một số hoạt động ngoại khóa: sinh hoạt chuyên đề, hội nghị, hội thảo, diễn đàn SV và hoạt động phong trào của Đoàn - Hội; phát huy tính tích cực, chủ động của SV như tổ chức thảo luận nhóm, phân tích tình huống, liên hệ thực tiễn, sử dụng phương tiện trình chiếu và công nghệ thông tin.

Ví dụ: Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề: “Định hướng ngành Âm nhạc học đáp ứng nhu cầu phát triển của xã hội trong giai đoạn mới” ngày 24/11/2024 nhằm định hướng những giá trị văn hóa, đạo đức tốt đẹp cho SV trong quá trình học tập, rèn luyện tại Học viện, đặc biệt khi tốt nghiệp ra trường, khi bước chân vào con đường nghệ thuật, mỗi SV có ý thức, trách nhiệm đối với việc giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc, góp phần vào lan tỏa các giá trị văn hóa tốt đẹp trong xã hội. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội tổ chức nhiều hoạt động để GDCT cho SV nói chung, SV NNT nói riêng như: Tọa đàm khoa học giới thiệu các tác phẩm văn học, nghệ thuật nổi tiếng; hội thảo SV nghiên cứu khoa học; tổ chức các hoạt động thể dục thể thao, biểu diễn văn hóa, văn nghệ; giao lưu văn hóa văn nghệ với các trường đại học khác... Thông qua đó, lồng ghép các nội dung GDCT về chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối quan điểm của Đảng cho SV. Trường Đại học Văn hóa - Nghệ thuật quân đội, GDCT cho học viên được thực hiện thông qua chương trình đào tạo chính khóa các học phần như: LLCT, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam, Giáo dục quốc phòng - an ninh và các nội dung chuyên đề phù hợp với môi trường quân đội. Các nội dung này luôn bảo đảm tính định hướng, chính thống và gắn chặt với mục tiêu xây dựng chiến sĩ - nghệ sĩ “vừa hồng, vừa chuyên”. Ngoài nội dung học trên lớp, nhà trường còn tổ chức nhiều hoạt động sinh hoạt chính trị - văn hóa như lễ chào cờ hàng tháng, ngày truyền thống, các buổi nói chuyện chuyên đề về lịch sử Đảng, lịch sử Quân đội, đạo đức cách mạng, trách nhiệm công dân trong môi trường quân đội; thực hiện ngày chính trị văn hóa - tinh thần, ngày pháp luật; học tập các nghị quyết của Đảng, Quân ủy Trung ương, sinh hoạt lớp...

Tuy nhiên, bên cạnh kết quả đạt được về quản lý GDCT cho SV NNT ở một số trường đại học trên địa bàn Thành phố Hà Nội còn một số hạn chế: Một số cán bộ quản lý còn coi GDCT là trách nhiệm của Khoa LLCT hoặc phòng Công tác SV, trong khi vai trò phối hợp của các khoa chuyên ngành nghệ thuật chưa được phát huy đầy đủ. Ở một số nơi, GDCT vẫn được nhìn nhận như một nhiệm vụ mang tính hành chính, bắt buộc hơn là một quá trình giáo dục có tính chiến lược, lâu dài, gắn với mục tiêu đào tạo con người toàn diện. Điều này dẫn đến tình trạng công tác lãnh đạo, chỉ đạo đôi khi còn thiếu tính đồng bộ, thiếu sự gắn kết giữa GDCT với đào tạo chuyên môn nghệ thuật và hoạt động thực tiễn của SV. Một bộ phận SV chưa thực sự quan tâm sâu sắc đến nội dung GDCT; coi đây là các môn học bắt buộc, mang tính lý thuyết, ít liên quan trực tiếp đến hoạt động sáng tạo nghệ thuật và định hướng nghề nghiệp tương lai. Điều này phần nào ảnh hưởng đến động cơ học tập, mức độ chủ động tiếp thu và hiệu quả GDCT của mỗi nhà trường. Nội dung giáo dục còn mang tính chung, chưa được thiết kế phù hợp với đặc thù đào tạo nghệ thuật và đặc điểm tâm lý, nhu cầu nhận thức của SV ngành này. Các vấn đề như: đạo đức nghề nghiệp của người nghệ sĩ, trách nhiệm xã hội của hoạt động sáng tạo, mối quan hệ giữa tự do nghệ thuật và kỷ cương pháp luật, vai trò của văn hóa - nghệ thuật trong xây dựng nền tảng tinh thần của xã hội... chưa được khai thác sâu và hệ thống trong nội dung GDCT.

Nguyên nhân của hạn chế trên là do: 1) Nhận thức chưa đồng đều của một số cấp quản lý và GV về vai trò, đặc thù của GDCT cho SV NNT; 2) Nội dung, phương pháp giáo dục còn chậm đổi mới, thiếu gắn kết với thực tiễn sáng tạo và nhu cầu người học; 3) Đội ngũ GV còn hạn chế về năng lực tích hợp liên ngành giữa chính trị và nghệ thuật; 4) Tác động mạnh mẽ của môi trường truyền thông số cùng đặc điểm tâm lý sáng tạo, cá tính của SV NNT.

2.2. Một số giải pháp quản lý giáo dục chính trị cho sinh viên ngành nghệ thuật ở một số trường đại học trên địa bàn Thành phố Hà Nội hiện nay

2.2.1. Tăng cường giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể quản lý về vai trò giáo dục chính trị cho sinh viên

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng, toàn cầu hóa văn hóa và sự phát triển mạnh mẽ của truyền thông số, SV NNT ngày càng chịu tác động đa chiều về tư tưởng, lối sống và giá trị thẩm mỹ. Vì vậy, các chủ thể quản lý cần đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục nhằm làm sâu sắc nhận thức của cấp ủy đảng, Ban Giám hiệu và lãnh đạo các đơn vị chức năng về vị trí, vai trò đặc biệt của GDCT đối với SV NNT. Các chủ thể quản lý cần phải nhận thức đầy đủ rằng GDCT không chỉ là nhiệm vụ của Khoa LLCT hay phòng Công tác SV mà là trách nhiệm chung của toàn bộ hệ thống chính trị trong nhà trường, gắn chặt với mục tiêu đào tạo con người toàn diện và phát triển bền vững văn hóa - nghệ thuật. Việc quán triệt các nghị quyết, chỉ thị của Đảng về công tác tư tưởng, giáo dục LLCT cần được thực hiện thường xuyên, nghiêm túc, gắn với yêu cầu cụ thể của từng loại hình đào tạo nghệ thuật và điều kiện thực tiễn của từng cơ sở giáo dục đại học trên địa bàn Hà Nội như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: "Phải giáo dục thanh niên hăng hái tòng quân để đánh giặc, để giải phóng dân tộc, để bảo vệ Tổ quốc" [3, tr. 94].

Cần tăng cường bồi dưỡng, cập nhật kiến thức cho đội ngũ cán bộ quản lý, GV và cán bộ đoàn thể về nội dung, phương pháp và mô hình GDCT phù hợp với SV NNT. Thông qua các lớp tập huấn, hội thảo khoa học, tọa đàm chuyên đề, trao đổi kinh nghiệm giữa các cơ sở đào tạo, đội ngũ này cần được trang bị không chỉ kiến thức LLCT vững vàng mà còn hiểu biết sâu sắc về tâm lý lứa tuổi, đặc trưng nghề nghiệp và xu hướng phát triển của lĩnh vực nghệ thuật đương đại. Các khoa chuyên ngành nghệ thuật cần chủ động phối hợp với Khoa LLCT trong việc lồng ghép nội dung GDCT, đạo đức nghề nghiệp và trách nhiệm xã hội vào giảng dạy chuyên môn và hoạt động thực hành nghệ thuật. Phòng Công tác SV, tổ chức Đoàn - Hội cần phát huy vai trò trong việc tổ chức các phong trào, hoạt động ngoại khóa, sinh hoạt chính trị, văn hóa - văn nghệ gắn với giáo dục tư tưởng, đạo đức, lối sống cho SV. Các chủ thể quản lý cần chủ động định hướng hoạt động văn hóa, nghệ thuật trong nhà trường theo các giá trị tiến bộ, nhân văn, dân tộc và hiện đại; khuyến khích SV sáng tạo các tác phẩm nghệ thuật mang nội dung tư

tưởng tích cực, phản ánh hiện thực xã hội, ca ngợi con người, đất nước và khát vọng phát triển. Thông qua môi trường văn hóa lành mạnh, GDCT sẽ được thực hiện một cách tự nhiên, thấm sâu vào đời sống tinh thần và hoạt động sáng tạo của SV, góp phần hình thành nhân cách, bản lĩnh chính trị và trách nhiệm xã hội cho đội ngũ nghệ sĩ tương lai.

2.2.2. Đổi mới nội dung, phương pháp quản lý giáo dục chính trị cho sinh viên

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng, kinh tế thị trường và sự phát triển mạnh mẽ của khoa học - công nghệ, SV NNT ngày càng chịu tác động đa chiều về tư tưởng, giá trị sống và định hướng nghề nghiệp. Đặc thù hoạt động sáng tạo nghệ thuật với tính cá nhân hóa cao, môi trường tiếp nhận thông tin phong phú và xu hướng toàn cầu hóa văn hóa đòi hỏi công tác GDCT trong nhà trường không chỉ bảo đảm tính định hướng tư tưởng vững chắc mà còn phải linh hoạt, sáng tạo, phù hợp với tâm lý và đặc điểm nghề nghiệp của SV. Cần đổi mới nội dung GDCT theo hướng gắn chặt với đặc thù đào tạo nghệ thuật và thực tiễn đời sống xã hội đương đại.

Nội dung giáo dục không chỉ dừng lại ở việc truyền đạt các tri thức LLCT cơ bản mà cần chú trọng làm rõ vai trò của văn hóa, nghệ thuật trong xây dựng nền tảng tinh thần của xã hội, bảo vệ bản sắc dân tộc, phát triển con người toàn diện và quảng bá hình ảnh đất nước trong quá trình hội nhập quốc tế. Đồng thời, cần bổ sung các nội dung liên quan đến đạo đức nghề nghiệp của người nghệ sĩ, trách nhiệm xã hội của hoạt động sáng tạo, mối quan hệ giữa tự do nghệ thuật và kỷ cương pháp luật, giữa sáng tạo cá nhân và lợi ích cộng đồng. Việc cập nhật các vấn đề thời sự trong nước và quốc tế, đặc biệt là những vấn đề liên quan đến văn hóa - nghệ thuật, truyền thông, công nghiệp sáng tạo và chuyển đổi số cũng cần được chú trọng nhằm tăng tính thời sự, tính thực tiễn và sức thuyết phục của nội dung GDCT đối với SV. Cần tăng cường các phương pháp dạy học tích cực như thảo luận nhóm, phân tích tình huống, tranh biện học thuật, học theo dự án, học qua trải nghiệm thực tế và sáng tạo nghệ thuật. Việc lồng ghép GDCT vào các hoạt động chuyên môn như sáng tác, biểu diễn, triển lãm, thiết kế, làm phim, truyền thông nghệ thuật như Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Giáo dục thanh niên ta rèn luyện một chí khí kiên quyết quật cường, một tâm lý quả cảm xung phong, tin tưởng vào tương lai của Tổ quốc, vào lực lượng của nhân dân, hy sinh lợi ích riêng cho lợi ích chung của dân tộc, ra sức đấu tranh để củng cố hòa bình, thực hiện thống nhất, hoàn thành độc lập và dân chủ trong toàn nước Việt Nam ta” [4, tr. 135-136].

Trong quản lý GDCT cần đổi mới phương thức tổ chức và điều hành theo hướng linh hoạt, khoa học và hiện đại nên trường đại học cần xây dựng kế hoạch GDCT dài hạn và hằng năm phù hợp với đặc điểm đào tạo nghệ thuật; tăng cường phối hợp giữa khoa LLCT, các khoa chuyên ngành, phòng Công tác SV và tổ chức Đoàn - Hội trong việc tổ chức các hoạt động GDCT. Quản lý không chỉ dừng lại ở việc kiểm soát nội dung chương trình và thời lượng giảng dạy mà cần chú trọng quản lý quá trình, môi trường và kết quả giáo dục, bảo đảm sự thống nhất giữa GDCT trong giảng dạy lý thuyết và trong hoạt động thực tiễn, trải nghiệm, sáng tạo nghệ thuật của SV. Cần đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số trong quản lý và tổ chức GDCT. Việc xây dựng hệ thống học liệu điện tử, bài giảng số, diễn đàn học tập trực tuyến, kênh truyền thông nội bộ và các nền tảng tương tác số sẽ góp phần mở rộng không gian giáo dục, tăng tính linh hoạt và khả năng tiếp cận của SV NNT. Các trường cần chủ động sử dụng mạng xã hội, website, cổng thông tin điện tử và các phương tiện truyền thông đa phương tiện để tuyên truyền, giáo dục tư tưởng, lan tỏa các giá trị tích cực, đồng thời kịp thời định hướng, phản bác các thông tin sai trái, lệch lạc trong môi trường mạng. Thông qua đó, GDCT được triển khai một cách liên tục, đa chiều và phù hợp với đặc điểm tiếp nhận thông tin của SV hiện nay.

2.2.3. Tăng cường phối hợp giữa các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường để quản lý giáo dục chính trị cho sinh viên

Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Trường học, gia đình và đoàn thể thanh niên phải liên hệ chặt chẽ trong việc giáo dục thanh niên” [3, tr. 266]. GDCT cho SV NNT không thể chỉ thực hiện trong phạm vi nhà trường mà cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường, giữa giáo dục chính quy và giáo dục xã hội, giữa giáo dục lý luận và giáo dục thực tiễn. Việc tăng cường

phối hợp sẽ góp phần tạo môi trường giáo dục đồng bộ, toàn diện và hiệu quả, giúp SV hình thành và phát triển nhân cách, bản lĩnh chính trị và trách nhiệm xã hội một cách bền vững. Với tinh thần này cần tăng cường sự phối hợp giữa các đơn vị trong nhà trường như: khoa LLCT, các khoa chuyên ngành nghệ thuật, phòng Công tác SV, tổ chức Đảng, Đoàn - Hội và các đơn vị chức năng khác trong việc xây dựng kế hoạch, tổ chức thực hiện và đánh giá GDCT cho SV NNT. Các đơn vị cần xác định rõ chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và trách nhiệm trong quản lý GDCT; xây dựng cơ chế phối hợp linh hoạt, hiệu quả, bảo đảm sự thống nhất giữa GDCT trong giảng dạy lý thuyết và GDCT trong hoạt động thực tiễn, trải nghiệm, sáng tạo nghệ thuật của SV. Tăng cường phối hợp giữa nhà trường với gia đình và xã hội trong việc GDCT cho SV NNT. Gia đình cần được cung cấp thông tin kịp thời về tình hình học tập, rèn luyện và sinh hoạt của SV, đồng thời tham gia định hướng, giáo dục đạo đức, lối sống và trách nhiệm công dân cho SV. Các cơ quan, tổ chức văn hóa - nghệ thuật, đơn vị truyền thông, doanh nghiệp sáng tạo và các tổ chức chính trị - xã hội trên địa bàn Thành phố Hà Nội cần được huy động tham gia vào quá trình GDCT thông qua các hoạt động thực tập, trải nghiệm nghề nghiệp, giao lưu nghệ sĩ, tọa đàm chuyên đề, hoạt động cộng đồng và các dự án nghệ thuật xã hội. Xây dựng và phát huy vai trò của môi trường văn hóa - giáo dục lành mạnh trong nhà trường và cộng đồng. Các chủ thể quản lý cần chủ động định hướng hoạt động văn hóa - nghệ thuật theo các giá trị tiến bộ, nhân văn, dân tộc và hiện đại; khuyến khích SV sáng tạo các tác phẩm nghệ thuật mang nội dung tư tưởng tích cực, phản ánh hiện thực xã hội, ca ngợi con người, đất nước và khát vọng phát triển. Thông qua môi trường văn hóa lành mạnh, GDCT được thực hiện một cách tự nhiên, thấm sâu vào đời sống tinh thần và hoạt động sáng tạo của SV, góp phần hình thành bản lĩnh chính trị và trách nhiệm xã hội cho đội ngũ nghệ sĩ tương lai như Đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm đã nhấn mạnh: “Gia đình giữ vai trò nền tảng, nhà trường là nơi rèn luyện trí tuệ và nhân cách, còn các tổ chức, doanh nghiệp sẽ là môi trường lý tưởng để các bạn trẻ thể hiện năng lực sáng tạo, rèn luyện kỹ năng và tích lũy kinh nghiệm thực tế” [6].

2.2.4. Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá và bảo đảm các điều kiện thực hiện giáo dục chính trị cho sinh viên ngành nghệ thuật

Kiểm tra, đánh giá không chỉ nhằm đo lường kết quả học tập mà còn nhằm điều chỉnh quá trình giáo dục, nâng cao chất lượng quản lý và thúc đẩy sự phát triển toàn diện của người học. Cần đổi mới nội dung, phương pháp và công cụ đánh giá kết quả GDCT theo hướng toàn diện, thực chất và phù hợp với đặc thù GDCT cho SV NNT. Bên cạnh việc đánh giá kiến thức lý luận, cần chú trọng đánh giá thái độ, hành vi, mức độ tham gia hoạt động chính trị - xã hội, hoạt động văn hóa - nghệ thuật và sự chuyển biến về nhận thức, giá trị và trách nhiệm xã hội của SV. Có thể sử dụng các hình thức đánh giá linh hoạt như: hồ sơ học tập, sản phẩm dự án, bài thuyết trình, nhật ký trải nghiệm, phản hồi từ GV, bạn học và cộng đồng. Việc đánh giá cần được thực hiện thường xuyên, liên tục, kết hợp giữa đánh giá định tính và định lượng, giữa đánh giá của nhà trường và tự đánh giá của SV. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện GDCT trong các đơn vị, bảo đảm tính nghiêm túc, hiệu quả và đúng định hướng. Cấp ủy, Ban Giám hiệu cần thường xuyên tổ chức kiểm tra, thanh tra, giám sát việc triển khai chương trình, kế hoạch GDCT; kịp thời phát hiện, uốn nắn những sai sót, hạn chế và biểu dương, nhân rộng những mô hình hay, cách làm hiệu quả. Việc gắn kết quả thực hiện GDCT với đánh giá thi đua, khen thưởng, xếp loại cán bộ, GV và đơn vị sẽ góp phần nâng cao trách nhiệm và động lực của các chủ thể quản lý. Đồng thời, cần bảo đảm đầy đủ các điều kiện vật chất, tài chính và cơ sở hạ tầng phục vụ cho GDCT. Các trường cần đầu tư xây dựng hệ thống phòng học, giảng đường, thư viện, học liệu điện tử, không gian văn hóa - nghệ thuật, trung tâm truyền thông và các thiết chế giáo dục khác đáp ứng yêu cầu đổi mới nội dung và phương pháp GDCT. Việc bố trí kinh phí hợp lý cho các hoạt động GDCT, bồi dưỡng đội ngũ GV, tổ chức hội thảo, tọa đàm, hoạt động ngoại khóa và trải nghiệm thực tế là điều kiện quan trọng để bảo đảm tính bền vững và hiệu quả của công tác quản lý GDCT. Cần tăng cường tổng kết thực tiễn, nghiên cứu khoa học và xây dựng mô hình quản lý GDCT phù hợp với SV NNT trong bối cảnh mới. Các trường cần khuyến khích GV và cán bộ quản lý tham gia nghiên cứu khoa học, tổng kết kinh nghiệm, đề xuất sáng kiến và mô hình mới trong GDCT cho SV NNT; qua đó từng bước hình thành hệ thống lý

luận và thực tiễn về quản lý GDCT trong lĩnh vực đào tạo nghệ thuật. Việc kết hợp chặt chẽ giữa nghiên cứu và thực tiễn sẽ góp phần nâng cao chất lượng quản lý GDCT, đáp ứng yêu cầu phát triển giáo dục đại học và xây dựng con người Việt Nam trong giai đoạn mới.

Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá GDCT không chỉ là đổi mới hình thức mà còn là đổi mới chủ thể đánh giá. Bên cạnh đánh giá của GV cần phát huy vai trò tự đánh giá của SV và đánh giá đồng đẳng giữa SV với nhau. Điều này giúp người học nâng cao ý thức tự học, tự rèn luyện, tự điều chỉnh hành vi và thái độ chính trị của bản thân. Thông qua nhật ký học tập, bản tự đánh giá cuối học phần hoặc báo cáo phản ánh quá trình tham gia các hoạt động chính trị - xã hội, SV có thể tự nhận thức rõ ưu điểm, hạn chế của mình trong học tập và rèn luyện. Đồng thời, đánh giá đồng đẳng trong các dự án nhóm giúp SV học cách phản biện mang tính xây dựng, tôn trọng ý kiến khác biệt, rèn luyện tinh thần hợp tác và trách nhiệm tập thể - những phẩm chất quan trọng của công dân trong xã hội hiện đại. Trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục, việc ứng dụng công nghệ thông tin vào kiểm tra, đánh giá GDCT là xu hướng tất yếu. Trường đại học có thể sử dụng hệ thống quản lý học tập, nền tảng học trực tuyến, phần mềm khảo sát, trắc nghiệm online để tổ chức kiểm tra kiến thức, thu thập phản hồi của SV và theo dõi quá trình học tập. Đối với SV NNT các nền tảng số còn cho phép nộp và trưng bày sản phẩm học tập đa phương tiện như: video, audio, hình ảnh, đồ họa, thiết kế sáng tạo,... Qua đó, GV dễ dàng đánh giá tiến độ và chất lượng học tập, đồng thời SV có cơ hội chia sẻ, trao đổi, học hỏi lẫn nhau trong môi trường học tập mở, linh hoạt và tương tác cao. Báo cáo Chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng đã khẳng định: “Đổi mới mạnh mẽ thể chế, tạo cơ chế, chính sách đặc thù, vượt trội cho phát triển giáo dục và đào tạo. Tiếp tục đổi mới quản lý nhà nước về giáo dục, bảo đảm chất lượng, hiệu quả, đồng bộ, thống nhất, có sự phân công, phân cấp, phân quyền hợp lý; đổi mới quản trị, bảo đảm quyền tự chủ đầy đủ, toàn diện, trách nhiệm giải trình của các cơ sở giáo dục, đặc biệt là giáo dục nghề nghiệp và giáo dục đại học; đổi mới căn bản cơ chế, chính sách tài chính và đầu tư cho giáo dục, đào tạo” [2, tr. 30].

3. Kết luận

Quản lý GDCT cho SV NNT ở trường đại học trên địa bàn Thành phố Hà Nội giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong việc hình thành thế giới quan, nhân sinh quan, bản lĩnh chính trị và trách nhiệm xã hội của đội ngũ trí thức, nghệ sĩ tương lai. Thực tiễn thời gian qua đã đạt được những kết quả tích cực, song vẫn còn những hạn chế nhất định về nội dung, phương pháp và cơ chế quản lý. Trên cơ sở phân tích khoa học thực trạng và nguyên nhân, bài viết đã đề xuất hệ thống giải pháp toàn diện, đồng bộ và khả thi. Việc nâng cao nhận thức, đổi mới nội dung và phương thức quản lý, tăng cường phối hợp các lực lượng và bảo đảm điều kiện thực hiện sẽ tạo chuyển biến rõ nét trong chất lượng GDCT. Qua đó góp phần bồi dưỡng phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp, năng lực sáng tạo và ý thức trách nhiệm công dân cho SV NNT như cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nhấn mạnh: “Hãy luôn xung kích tiến lên trong học tập, lao động, sản xuất, chiến đấu, góp sức xây dựng quê hương, đất nước ta ngày càng đàng hoàng hơn, to đẹp hơn” [5, tr. 314].

Tài liệu tham khảo

- [1] Ban Chấp hành Trung ương (2025). *Nghị quyết số 71-NQ/TW, ngày 22/8/2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo*.
- [2] Báo cáo Chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng. Nguồn: <https://chinhhphu.vn>, ngày 6/02/2026, tr. 30.
- [3] *Hồ Chí Minh Toàn tập* (tập 8, 2011). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [4] *Hồ Chí Minh Toàn tập* (tập 9, 2011). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [5] Nguyễn Phú Trọng (2022). *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [6] Tô Lâm (2025), *Tương lai cho thế hệ vươn mình*. Nguồn: <https://baochinhphu.vn/tuong-lai-cho-the-he-vuon-minh> 102250324212853694.htm, ngày 25/3/2025.